

Nr 684

Av herr Carlsson i Tyresö m. fl., om obligatoriskt civiläktenskap.

(Lika lydande med motion nr 564 i Första kammaren)

Samhället är i hög grad uppbyggt kring den enhet som familjen utgör. Trots den revolutionerande utveckling som ägt rum på praktiskt taget alla områden de senaste århundradena är fortfarande familjen grundvalen i samhället.

Som en konsekvens härav finnes rättsliga bestämmelser kring äktenskapet dels i form av regler om trolovning, lysning, äktenskapshinder och vigsel, dels om vad makar har att iakttaga inom äktenskapet och dels i form av regler som stadgar äktenskapets upplösning. Bortsett från vigselakten har i alla dessa frågor den civila myndigheten avgörandet. I Sverige tillämpas s. k. fakultativt civiläktenskap, vilket innebär att också kyrklig vigsel kan bli rättsligt bindande.

I de flesta länder i det kontinentala Västeuropa, såsom Belgien, Nederländerna, Luxemburg, Västtyskland, Österrike, Schweiz och Frankrike, är den civila vigseln den enda rättsligt erkända vigselformen. En förutsättning för vigsel är vanligen att lysning ägt rum och att denna blivit offentliggjord på speciellt sätt. De som så önskar har dessutom frihet att genomgå kyrklig vigsel, men inte i något av de ovannämnda länderna har denna kyrkliga vigsel någon rättslig betydelse. I Belgien och Schweiz är det i lag förbjudet att genomgå kyrklig vigselceremoni *före* den borgerliga.

I Sverige ingås äktenskap genom vigsel, som kan vara antingen kyrklig eller borgerlig. Den kyrkliga vigseln äger vanligen rum inom svenska kyrkan, men om parterna tillhör annat trossamfund kan vigsel förrättas inom detta. Vigselförrättare är präst inom svenska kyrkan eller, om vigseln sker inom annat samfund, befattningshavare inom detta. Borgerlig vigselförrättare är lagfaren domare i allmän underrätt eller särskild av länsstyrelsen utsedd vigselförrättare.

Mot obligatoriskt civiläktenskap åberopas att över 90 procent av alla vigslar sker inom något trossamfund. Detta tas som intäkt för att en överväldigande majoritet önskar bibehålla det nuvarande systemet och att en reform för dem endast skulle innebära onödigt besvär. Sådana jämförelser är emellertid grovt missvisande så länge den borgerliga vigseln i praktiskt taget alla avseenden eftersatts från samhällets sida. För den kyrkliga vigseln finns lokaler över hela landet, väl anpassade för detta ändamål, och av staten av-

lönade tjänstemän, beredda till förrättningar även under lördagar och söndagar. För den borgerliga vigseln kan endast undantagsvis erbjudas samma möjligheter för en ståtfull ceremoni och dessutom kan den endast äga rum på vardagar.

Redan i en proposition till 1908 års riksdag med förslag till lag om äktenskaps ingående övervägde departementschefen införande av obligatoriskt civiläktenskap men avvisade tanken under hänvisning främst till de praktiska svårigheterna. Dessa kvarstår i viss utsträckning fortfarande och används t. o. m. som bevis på att reformen är onödig. I dagens samhälle torde det emellertid inte möta några oöverstigliga hinder att erbjuda också de människor som önskar borgerlig vigsel en rimlig service.

I samband härmed förefaller det naturligt att också i vårt land den borgerliga vigselakten göres till den enda rättsligt bindande formen för äktenskaps ingående. Den kyrkliga vigseln bör kvarstå som en frivillig form av kyrklig välsignelse av äktenskapet men utan rättslig innebörd.

Med stöd av vad ovan anförts anhålles,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att en utredning tillsättes med uppgift att inkomma med förslag om obligatoriskt civiläktenskap.

Stockholm den 26 januari 1966

Ingvär Carlsson

Astrid Bergegren

Olle Göransson

Mary Holmqvist

Nr 685

Av herr Dahlgren m. fl., om återfående av överskjutande insatskapital i ekonomisk förening.

(Lika lydande med motion nr 563 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1966

Anders Dahlgren

Sigvard Rimås

Carl Eric Hedin